

MATEMATIKA „B” – 2. ÉVFOLYAM – EMBER A TERMÉSZETBEN

4. modul

TÖMEGMÉRÉS

Sherpa

Készítette: Schmittinger Judit

MODULLEÍRÁS

A modul célja	<p>Tapasztalatszerzés mennyiségi tulajdonságokról A tapasztalati úton megszerzett ismeretek alkalmazása. Mennyiségek összehasonlítása A tömegmérés szabványmértékegységének alkalmazása. Becslés, mérés</p>
Időkeret	15 perc
Ajánlott korosztály	2. osztály
Szükséges eszközök	1. sz. melléklet, fürdőszobamérlegek, füzet, ceruza, másodpercmutatós óra
Modulkapcsolódási pontok	<p>Tágabb környezetben: Természetismeret – Ember és természet</p> <p>Szűkebb környezetben: Természetismereti keresztтанtervi modul, a matematika kompetenciaterület szolgáltatában</p> <p>Ajánlott megelőző tevékenységek: Tömegmérés alkalmi mértékegységekkel, összehasonlító mérések végzése; szabvány tömegmértékegységek ismerete.</p> <p>Ajánlott követő tevékenységek: Hasonló, életszerű mérési tevékenységek végzése, szabvány mértékegységek használatával</p>
A képességfejlesztés fókuszai	<p>Egyszerű képi információk értelmezése A megismerési képességek fejlesztése: összehasonlítás, ismeretek rendszerezése, mérőeszközhasználat Becslési, mérési képességek fejlesztése Együttműködési készség Problémamegoldó képesség Önértékelés</p>

Ajánlás:

A bennünket körülvevő anyagi világ pontos megismeréséhez kisiskolás korban az érzékszervi megfigyelésen túl a mennyiségi tulajdonságok megismerésére is szükség van. A mérési technikákat minél többször, lehetőleg játékos formában gyakoroltassuk, a gyerekek így szerezhettek jártasságot, könnyedén fejlődik mérési képességük. Az általam ajánlott tevékenység könnyen előkészíthető, s bár a gyerekek számára ismeretlen, mégis nagyon életszerű. Egy rövid, összehangolt munkafolyamat elvégzése során a gyerekek több feladatot is elvégeznek: képi információkat értelmeznek, testtömegüket mérik és összehasonlítják azt; a feladatokat megosztják, együtt dolgoznak, s a munka befejeztével együtt értékelik önmagukat és csoportjukat. A gyerekek nagy lelkesedéssel, örömmel végzik az ehhez hasonló tevékenységeket, hiszen a saját ötletességükön, leleményességükön múlik a siker.

Ha a tanító nem talál tibeti, nepáli zenét, akkor bármilyen zene megfelel a célnak, hiszen itt a zene csak eszköz az idő lejártának jelzésére. A modulban leírt tevékenységek a különböző létszámú, különböző képességű és felkészültségű gyermekcsoportoknál más-más időtartamot vehetnek igénybe, ezért a jelzett időtartam rugalmasan kezelendő.

Értékelés:

A tanító tevékenység közben folyamatosan ellenőrzi a pontos, fegyelmezett munkavégzést, és dicsérettel, javítással visszajelzéseket ad. Az önértékelés gyakorlatát minél előbb folyamatosan alkalmazzuk, lehetőleg látványos, játékos formában. A csoportok közös feladattal, közös felelősséggel rendelkeznek, ezért az értékelésnél is a csoport közös munkáját vesszük alapul.

MODULVÁZLAT

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport – a differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag-tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
I. Ráhangelődés*, a feldolgozás előkészítése						
	<p>Tegyük a táblára az 1. sz. számú melléklet képeit, beszéljünk róla!</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mit láttok a képen? – Miben különböznek tőlünk ezek az emberek? – Hol élhetnek ezek az emberek? (Térjünk ki a Himalája rövid bemutatására 1-2 mondattal!) – Mi lehet a foglalkozásuk? – Vajon miért választották ezt a foglalkozást? – Nehéz munka lehet ez, vagy könnyű? Miért? Honnan látjuk ezt? – Figyeld meg, mekkora a saját testéhez képest a csomag mérete! – Tudod-e hogyan nevezik ezeket a teherhordókat? – Hoztam nektek egy zenét, ami Földünknek erről a részéről származik. <p style="text-align: right;">3 perc</p>	<p>Megfigyelés</p> <p>Egyszerű képi információ értelmezése</p> <p>Összehasonlítás</p> <p>Logikus gondolkodás</p>	Egész osztály	Frontális	<p>Szemléltetés</p> <p>Bemutatás</p> <p>Előadás</p> <p>Megbeszélés</p>	<p>1. sz. melléklet</p> <p>zene</p>

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a melléletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képessegek	Célcsoport – a differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (melléletekben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag-tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
II. Az új tartalom feldolgozása*						
1.	<p>A mai alkalommal ti is egy expedíció tagjai lesztek. Ahhoz azonban, hogy mindenre jól elő tudjatok készülni, először mindenki mérje meg a saját testtömegét! Az ilyen megerősítő nagy expedíciók előtt ez így szokás. A sok erőfeszítés és a zord körülmények nagyon igénybe veszik a szervezetet, a hegymászók sokat veszítenek testtömegükből az expedíció végére.</p> <p>Utasítás: Miközben szól a zene, sétáljatok a teremben, úgy hogy minél jobban kitöltsétek a teret. A teremben elhelyeztem egy fürdőszobamérleget. Egymás után álljatok rá a mérlegre, olvassátok le pontosan a mért eredményt, majd rögzítsétek a füzetetekben. Aki már végzett a feladattal, még nézegetheti a Himalája-galéria képeit.</p>	Mérés Együttműködés	Egész osztály	Frontális	Magyarázat Tevékenykedtetés	Ha lehet több fürdőszobamérleg Füzet, ceruza
2.	<p>Amikor mindenki befejezte a mérést, a tanító a következő utasítást adja:</p> <p>Gyűjtsétek össze a saját expedíciótok tagjait, alkossatok 5 fős csoportokat! Erre addig van időtök, amíg a zene szól!</p>	Együttműködés	Egész osztály	Csoport	Játék	

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport – a differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag-tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
	<p>Feladat:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hasonlítsátok össze a méréseitek eredményét! – Csoportonként válasszátok ki magatok közül azt, aki szerintetek a legerősebb! Ő lesz a sherpa. – Jelöljétek ki az expedíció irányítóját, neki időmérés, és a jegyzetelés lesz a feladata. <p>Az expedíció többi tagjának az lesz a dolga, hogy a csomagokat minél ügyesebben összekapolja.</p>	<p>Összehasonlítás Együttműködés</p>	Egész osztály	Csoport	Megbeszélés	
3.	<p>Ha minden csapat felkészült, a tanító ismerteti a játék menetét.</p> <p>Játék:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az irányító jegyezze le a sherpa testtömegét csomagok nélkül! – A játék akkor indul, amikor bekapcsolom a zenét. A zene 1 percig szól majd, ez idő alatt kell az expedíciónak összekapolnia. – Az expedíció tagjai pakolják föl úgy a sherpát, hogy minél több, minél nehezebb legyen a terhe. – A csomagokat csak a teremben lévő, saját felszerelésekből állíthatjátok össze. – Ügyeljétek rá, hogy a csomagok ügyesen 	<p>Mérés Együttműködés Problémamegoldás</p> <p>Együttműködés</p>	Egész osztály	Csoport	Játék Tevékenykedtetés	

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képessegek	Célcsoport – a differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag-tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
	<p>legyenek összepakolva, a sherpa könnyen tudja szállítani azokat, ne potyogjanak szét!</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az irányítók figyeljék az idő múlását, tájékoztassák a többieket. – A sherpánál csak annyi csomag lehet, amennyit 1 perc alatt rá tudatok tenni teherként! – A teherhordónak egyedül kell majd eljutnia az indulási ponttól a mérlegig. – Egyenként megmérjük a sherpákat a teherrel együtt. – Az irányítók jegyezzék le a második mérés eredményét is! <p>Azoknak a sherpáknak, akik a mérésre várnak, az expedíció tagjai segíthetnek tartani a terhet.</p> <p>A tanító rögzíti a táblára a csoportok mérési eredményeit.</p> <p>Kérdések:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vajon, melyik csoport sherpája szállította a legnehezebb terhet? <p>Hallgassunk meg több véleményt!</p> <ul style="list-style-type: none"> – Melyik sherpa volt teher nélkül a legkönnyebb? Mennyit nyomott teherrel együtt? Mennyi a csomag tömege? 	<p>Figyelem-koncentráció</p> <p>Mérés</p>	Egész osztály	Csoport	Játék	Másodpercmutatós óra

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport – a differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag-tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	
	<p>Hogyan dönthetnénk el, hogy az expedíciók tagjai hány kg terhet raktak a sherpáikra?</p> <ul style="list-style-type: none"> – A csoportok végezzék el a számításokat! – Állítsuk csökkenő sorrendbe az eredményeket! – Gratuláljunk a győztes csapatnak! <p>15 perc</p>					

Változat	Lépések, tevékenységek (az idő megjelölésével) (a mellékletekben részletesen kifejtve)	Kiemelt készségek, képességek	Célcsoport – a differenciálás lehetőségei	Tanulásszervezés		Eszköz (mellékletben: a feladatok, gyűjtemények, tananyag-tartalmak)
				Munkaformák	Módszerek	

III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzése, értékelése*

Értékeljük az együttműködést, az önállóságot, a pontos mérést, a jó ötleteket, az ügyes problémamegoldást. Gratuláljunk a győztes csoportnak.

Mondják el, hogy szervezték munkájukat!

Önértékelés

Egész osztály

Frontális

Megbeszélés

1. sz. melléklet képei

Képek forrása:
www.donsbossons.com/pages/9images/sherpa.jpg
www.oceanart.co.uk/artist/africa.htm
www.roadmap.ch/.../pages/6our_sherpa!.htm